

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

108. Qvi veniant nomine Vicariorum in jure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

honor & utilitas Ecclesiarum & necessitas exegerit, reducere missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum eisdem Ecclesiis: ubi ob multitudinem eisdem satisfieri non potest: vel Eleemosyna pro iis celebrandis adeo tenues, ut non facile inveniatur, qui velit se huic oneri subicere, idemque etiam possint vi ejusdem indulti circa Anniversaria defunctorum officia, ut declaravit S. Congreg. super hoc interrogata ab Archiepiscopo Neapolitano apud Corr. cit. c. 11. hanc declarationem verbotenus recitantem. Quamvis tamen & hæc ipsa concessio illis sublata videatur vi decreti à S. Congregatione editi auctoritate Urban. VIII. ad Annum 1625. quod plura salutaria hac de re continet, & ad fufum recitatur à Corr. loc. cit. n. 10. uti & responsiones ejusdem S. Congreg. ad plura dubia super hoc decreto orta. Nihilominus neque ante, neque per dictum Concilium potuisse, aut posse Episcopos reducere numerum missarum impositarum beneficio seu Capellanis; cum de illis missis non loquatur Trid. ut patet; adeoque talem reductionem factam ab Episcopo esse nullam; recurrendumque esse pro tali reductione obtinenda ad Sedem Apostolicam, docent Corr. loc. cit. n. 5. & seq. usque ad 20. Barb. cit. alleg. 29. n. 9. Rodriq. qq. regular. to. 1. q. 43. a. 13. Garc. cit. c. 1. n. 13. citans apertissimas hæc super re declarationes S. Congreg. quibus tamen non repugnat quosdam Episcopos speciale à Pontifice indultum habere reducendi ista missarum onera in fundatione imposita, ut videre est apud Corr. n. 6. Quin & absolute casu imminutorum adeo reddituum beneficii, ut beneficiatus suo muneri & officio satisfacere commodè non possit, posse per Ordinarium reduci missas impositas beneficio, docet Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. Eodquod tacita sit ea patroni (credo per patronum intelligit fundatorem) pro eo casu voluntas.

Questio 106. Quid juris competat Capellanis Ecclesie alicujus Collegiata interessendi Capitulo?

Respondeo primò: Capellani etiam provisi in titulum (idem est de aliis beneficiatis, quocunque nomine veniant, inferioribus Canonicis) non sunt de Capitulo, neque votum habent; Capitulum enim constituitur à solis Canonicis, de Luca, de Canonicis. d. 20. n. 6. Barb. de Canon. c. 37. Neque vocari debent ad communes tractatus cum Canonicis. Lott. l. 1. q. 15. n. 27. citans Gloss. in c. penult. de cler. non residentibus. idemque verum dicit, etiam respectu emolumentorum, quorum participes sunt, qualia sunt anniversaria & similia. n. 28. Procedereque, etiam si participant de massa communi, & de omnibus aliis. n. 29. nisi fortè talis participatio iis competeret jure proprio (v.g. dum massa constat ex bonis propriis & redditibus ipsorum; secus si ex redditibus bonorum Ecclesie; tum enim competeret iis jure Ecclesie Lott. num. 31.) vocandi namque tunc essent juxta regulam: quod omnes tangit. Lott. n. 30. citans Vitalin. in Clem. ut ii. de erate & qualitate. n. 3. Paris. l. 4. consil. 90. nu. 12. & c. Quod ipsum, ubi fieret ex consuetudine in Ecclesiis istiusmodi patrimonialium receptitiis, etiam Collegiatis, & Cathedralibus, tolerabile esse, ait de Luca loc. cit. n. 12. in iis Capitulis, quæ congregantur pro negotiis æconomicis, ac recta administratione massæ, in qua tales presbyteri sunt aequè interessati, & consequenter etiam in electio-

nibus Officialium in idem tendentibus, puta procuratorum & similibus; nequaquam autem tolerandum tanquam manifestum abusum juris, ut intervenire debeant ac votum habeant in actibus aliis jurisdictionalibus & præminentialibus, v. g. Electionibus Vicarii Capitularis sede vacante, Canonicatum, aliorumque beneficiorum ejusdem Ecclesie.

2. Respondeo secundò: Poterit nihilominus per consuetudinem induci, ut sint simpliciter de Capitulo, ut in eo vocem habeant non tantum Capellani beneficiati, sed & simplices talis Ecclesie presbyteri carentes titulo collativo. Luca loc. cit. n. 7. & 8. ubi etiam ait, requiri, ut talis consuetudo contra jus sit immemorialis, vel centenaria, vel saltem quadragenaria, cum titulo putativo seu colorato, ejusque fama benè probata.

Questio 107. An Capelle exstructæ in Ecclesia, Ecclesia fiat compatrona ratione situs ei concessi?

Respondeo: tamen dari possit participatio juris patronatus & duo patroni, unus ratione situs seu fundi, alter ratione fundationis; seu unus ratione constructionis, alter ratione dotationis; & hinc quoque Abb. ad c. ad audientiam. de Ecclesiis & dsf. num. 11. dicat Ecclesiam concedentem situm ratione soli effici compatronam; idem tamen Abb. ait, de facto servari contrarium, & talem esse communem consuetudinem, testatur Lamb. l. 1. q. 8. a. 6. n. 4. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. n. 12. & c. apud Card. de Luca de jure par. d. 53. n. 6.

PARAGRAPHVS II.

De Vicariis, &c.

Questio 108. Qui veniant nomine Vicariorum in jure?

Respondeo primò: latissime sumendo, nomine Vicarii venire omnes, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt; Azor. l. 2. c. 6. q. 1. Latè sumendo illud in jure civili veniunt, qui in locum alterius magistratus, absentis scilicet, mortui, vel impediti substituuntur ab iis, qui ad hoc à lege potestatem habent. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 6. num. 1. in jure verò Canonico variam esse hujus nominis usurpationem, & pluribus convenire, qui ad tres classes seu species revocari possunt juxta Laym. ad c. 1. de off. Vicarii. in 6. n. 1. Prima est eorum, qui à Canone constituuntur, ita ut propriam & ordinariam jurisdictionem obtineant, subordinatam tamen principali, qualis est Archidiaconus respectu Episcopi juxta c. 1. de off. Archid. Secunda eorum, qui ab homine nimirum Superiore Ordinario constituuntur, ita ut potestatem vel jurisdictionem diversam obtineant à constituyente; quorum aliqui habent delegatam ad universitatem causarum, alii Ordinarium: tales sunt quædam jurisdictionem fori externi Vicarii, seu Decani rurales seu foranei, qui jurisdictionem delegatam & omnino dependentem ab Ordinario habent, à quo pro arbitrio ipsius deponi possunt: quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo; dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo seu

seu ejus Vicario confirmatam. Laym. *ad c. 1. de off. Archipresb.* tales vero quoad jurisdictionem fori interni sunt Vicarii parochiarum, quorum item aliqui jurisdictionem seu curam animarum ordinariam habent, in rellige secundum exercitium, seu utilem, non directam; ut Laym. *ad c. 1. de off. Vicarii in 6.* alii jurisdictionem seu partem jurisdictionis delegatam, qui dici solent cooperatores parochorum: Tertia eorum, qui ab homine ita constituuntur, ut jurisdictionem non diverfam, sed eandem habeant cum constituente, quamvis alio modo, nempe cum dependentia ab eo, qui licet ordinariam jurisdictionem sibi concessam habeant, nullum tamen in ea jus vel titulum obtinent; sed veluti operâ locatâ deserviunt, ideoque temporales sunt & amovibiles, & propriè dicuntur substituti in eadem jurisdictione. Laym. *l. antè cit. n. 1.* Huc spectant Vicarii Generales in Spiritualibus Episcoporum, quos jurisdictionem habere ordinariam, & non delegatam, vide probatum apud Laym. *loc. cit. n. 2.* His omnibus accedunt Vicarii in beneficiis, de quibus in præsentî.

Quaestio 109. Quotuplicis generis sunt Vicarii in beneficiis?

Respondeo: esse duplicis generis; alios temporales, alios perpetuos: Abb. *ad c. extirpanda. de præb. n. 5.* Barb. *loc. cit. n. 2.* Temporalis Vicarius dicitur ille, qui auctoritate alicujus in locum alterius ad tempus, vel ad voluntatem constituentis sufficitur; nimirum in officio beneficii, Azor. *p. 2. l. 3. c. 6. q. 1.* Barb. *loc. cit. n. 50.* & Vicaria temporalis, quæ ad tempus, non in perpetuum duratura est; scilicet usque dum cesset causâ, vel elapsum sit tempus, ob quam, vel utque ad quod talis Vicaria concessa est. Barb. *ibidem.* Vicarius perpetuus dicitur, qui auctoritate Ordinarii constituitur in beneficio curato, v. g. unito in perpetuum alicui Cathedrali, alterive Ecclesiæ, Collegio, monasterio, beneficio &c. ita ut nec ipse Ordinarius adimere ei possit administrationem, nisi ex causis legitimis in jure expressis. Azor. & Barb. *loc. cit.* Vicarios istiusmodi perpetuos minus propriè dici Vicarios ex eo, quod omnis cura in eos transfusa sit, gerantque administrationem auctoritate juris independenter à Rectoribus principalibus & directis (et si non nisi per respectum ad Rectorem principalem vocentur Vicarii; cum Vicarius sit nomen ad aliud. *Egyd. decis. 701. n. 3.* apud Corrad. & supponat jus habituale parochialitatis in alio. C. Luca *de decimis. d. 11. n. 5.*) asserit idem Corrad. *l. 3. c. 9. n. 10.* ex Lott. *l. 1. q. 33. n. 110.*

Quaestio 110. Qualiter Vicario perpetuo competat nomen Rectoris?

1. **R**espondeo primò: venire tales Vicarios perpetuos quandoque nomine Rectorum, & nomina Rector, Vicarius perpetuus, tanquam synonyma confundi, unumque pro alio poni. Corrad. *n. 13.* Barb. *loc. cit. n. 27.*

2. Respondeo secundò: Vicarium perpetuum curatum, et si non sit propriè Rector Ecclesiæ, dici tamen propriè ac verè Rectorem curæ animarum. Lott. *loc. cit.* Barb. *n. 26.* citans Abb. *in c. ex parte. de off. Vicar. n. 3.* seu esse Rectorem actualem in administratione curæ animarum; dum interim solus Rector habitualis est verè & propriè sponsus Ec-

clesiæ: unde & percipit fructus dotis; Vicarius autem reputari solet tanquam minister pro solo exercitio, pro cujus etiam salario seu mercede participationem solum aliquam obtinet emolumentorum, ac fructuum loco congruæ. de Luca *in Missel. d. 29. n. 6.* Sed neque ratio perpetuitatis inducat curato Rectoriam, seu jus proprium independentem; sed solum jus quoddam quasi famulatus irrevocabile. de Luca. *de parochis. d. 17. n. 5.*

3. Respondeo tertio: ex Lott. *l. 1. q. 20. n. 122. & seq.* docente, quod si simplex exercitium curæ (quod aliàs non ita ac cura ipsa seu jus parochiæ exigat demandari per intitulationem in ipsa Ecclesia, sed absque ea committitur ad tempus amovibiliter) committatur in perpetuum, ac ita fiat intitulatio in exercitio; eum, cui committitur, dici Rectorem ac verum parochum; citatque pro hoc Innoc. & Host. *in c. cum non ignoret. de præb. cum vi istius intitulationis perpetuæ Ecclesia destinata esse parochialis superiori immediato, fiatque parochialis Vicario.* Lott. *ibidem n. 24.* citans *tex. clem. 1. de off. Vicarii.* & Bellamir. *conf. 38. n. 4.* (modò tamen emolumenta parochiæ non fuerint, seu remaneant reservata alteri; hoc enim casu intitulatio non cecidisset super alio, quàm simplici exercitio; Lott. *n. 125.* certissimum enim hoc est signum, judicandi, ad quem jure proprio cura pertineat, nempe ad eum, qui decimas, funeralia, &c. per se percipit. Lott. *n. 126.* citans Abb. *in c. pastoralis. de his que sunt à prælato n. 2.* & Felin. *in c. dilectus. de offic. Ordinar. n. 1.* Quamvis apud talem Superiorem semper remaneat cura habitualis, adeoque per hoc non dissolvatur conjugium illud spirituale inter eum & Ecclesiam semel per se ipsum contractum; Lott. *n. 127. & 128.* intelligendo tamen id de habitu originali, non de præsentiali; quia in effectu considerato statu de præsentî, cura ipsa actu & habitu est penes Vicarium. Lott. *n. 129.* Idem ferè docet Barb. *loc. cit. n. 16.* nimirum dum certa portio monasterio vel Collegio Canonicorum, cui Ecclesia parochialis unitur, reservatur, & reliqui fructus cedunt Vicario, ipsum Vicarium censeri debere principalem; secus dum Vicario assignatur certa portio ceteris fructibus, seu emolumentis relictis monasterio.

4. Respondeo quartò: in dispositionibus, quæ de Rectoribus Ecclesiarum meminerunt, ex proprietate sermonis, præcipuè in materia pænali, odiosa & exorbitante, non comprehendi Vicarios perpetuos.

Quaestio III. Quæ vicariæ habeant, quæ non habeant rationem beneficii Ecclesiastici?

1. **R**espondeo primò: Vicarias perpetuas in parochialibus esse vera beneficia Ecclesiastica. *c. postulasti. de rescriptis,* ubi dicitur: *non enim cavere beneficio dicitur debet, cui competenter de Vicaria perpetua proventibus est provisum.* Garc. *p. 1. s. 2. n. 93.* Less. *de jure & just. l. 2. c. 24. n. 3.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 6. q. 5.* Barb. *loc. cit. n. 18.* Omnia enim, quæ ad beneficium constituendum requiruntur, in Vicaria perpetua reperiuntur. Barb. *ibidem,* eaque portio, quæ tali Vicario ex annuis beneficii (intellige principalis) proventibus detracta destinatur, beneficium judicatur. Azor. *loc. cit.* Habent etiam Vicarii perpetui jus & verum titulum in Ecclesia. *c. ad hac. de off. Vicar. Gamb. de off. legari. de lat. l. 6. tit. de dispens. n. 10.* Gonz. apud Barb. etiam si in solo exercitio

citio